Επαναπροσδιορισμός της τοπιακής και χωρικής αξίας του βορειοδυτικού παραλιακού μετώπου ,πλατεία Τάλω Χανιά.

φωτογραφία αρχείου 1939

Ποια είναι η σχέση της πορείας του πεζού σε ένα μεταβατικό πλαίσιο αστικών ενοτήτων,διαφορετικών ταυτοτήτων και ετερόκλητων χωρικών ποιοτήτων;Ποια είναι η ανάγνωση του τόπου ,τα ερεθίσματά του και πώς αυτά επηρεάζουν την σχεδιαστική διαδικασία;Πώς η διαδικασία πρόσληψης του χώρου προκύπτει απο συναισθηματικά ,συμβολικά ,φανταστικά και πρακτικά κριτήρια;Αυτό είναι τα ερευνητικό πλαίσιο στο οποίο τοποθετείται η εκπόνηση της σχετικής διπλωματικής εργασίας, σε ένα έντονο ιστορικά υφιστάμενο συνεχές ,διαφορετικών χρονικών περιόδων,διαφορετικών αρχιτεκτονικών αποτυπωμάτων,με τη δημιουργία νέων υπαίθριων χώρων κίνησης και στάσης όπως πλατεία και παραλιακές πεζοδρομήσεις καθώς και νέες πολιτιστικές χρήσεις.
Σκοπός της εργασίας είναι η οπτική και χωρική ενοποίηση του παλαιού λιμένα χανίων με την ακτή Κάναρη(Α.Β.Ε.Α.),μέσω μίας άπιας τοπολογικής και ψρολογικής ενοποίησης .Τόσο οι διαφορετικές οπτικές -θεάσεις του χώρου, όσο και οι έντονες προοπτικές της υπάρχουσας δομής, διαμορφώνουν ένα ολικο ποικίλο,το οποίο έρχεται να συντάξει μία νέα τοπιακή ταυτότητα , ώστε να επιτευχθεί η ομαλή συνέχεια βιωματικά και λειτουργικά για τον πεζό.

Ιστορικές αναφορές

Η συνεχής κατοίκηση αποτα μινωικά χρόνια έως σήμερ βεβαιώνει τη σημασία της πόλης μέσα απο τους αιώνες.Οι συνεχιζόμενες ανασκαφές στο λόφο του Καστελίου(η βενετσιάνικη ακρόπολη)αποκαλύπτουν την ύπαρξη και την σπουδεότητα της Κυδωνίας ήδη απο τα τέλη της νεολιθικής εποχής.

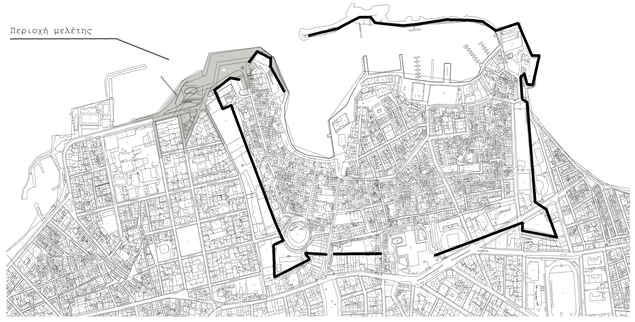
Κατακτητές της πόλης Κυδωνίας(Χανιά)
-Αραβοκρατία (823-961)
-βυζαντινή περίοδος (961-1252)
-βενετοκρατία(1252-1645)
-τουρκοκρατία-νεότεροι χρόνοι(1645 έως σήμερα)

Στα δυτικά των οχυρώσεων βρίσκεται το φρούριο Φιρκά ,το οποίο κτίστηκε γαι να προστατεύει την είσοδο στο λιμάνι.Πρόσφατα χρησιμοποιήθηκε ως στρατώνας και φυλακή.
Στο γωνιακό πυργίσκο σκοπιά του φρουρίου υψώθηκε συμβολικά το 1913 η σημαία της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα.

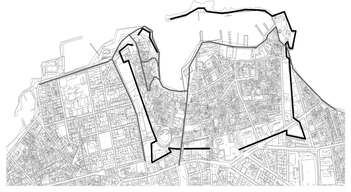
Βίαιες διανοίξεις του παλαιού τείχους ,ανάγκη αποδέσμευσης απο τη μνήμη του φρουρίου ως σύμβολο προστασίας απο τον εχθρό.Νέα επιτακτική ανάγκη επέκτασης και σύνδεσης με το νέο κομματι της πόλης.

Ιστορική προσέγγιση-ανάγνωση της ιστορίας του τόπου.

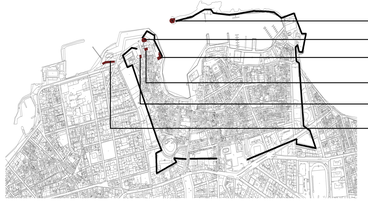

Το τείχος σχηματίζει ένα ορθογώνιο,παράλληλο προσ την παραλία ,ενισχυμένο στις τέσσερις πλευρές του απο καβαλιόσχημους προμαχώνες (baloardi)και στα ενδιάμεσα απο επιπρομαχώνες (cavalieri) .Η κύρια πύλη της πόλης ήταν στη νότια πλευρά ,στο μέσο περίπου της σημερινής οδού Μοσούρων.
Στη δυτική πλευρά του λιμανιού βρίσκεται η περιοχή επέμβασής ,όπου και βρίσκεται το φρούριο Φιρκά

Άξονες πρόσβασης στην περιοχή μελέτης μας.

Τοπόσημα περιοχής μελέτης.

Φάρος λιμένα Χανίων
Γενοβέζικος Πύργος Φιρκά
Ναυτικό μουσείο
Καθολικό της Μονής San Salvatore των Φραγκισκανών.
Πυριτιδαποθήκη (Top hane)
Παλιό κομμάτι ξενία- τουριστικα απoδυτήρια.

Δυτικά συναντούμε το μεγάλο ρήγμα στη θέση της πύλης του San Salvatore.
Σε επαφή με τον Φιρκά σώζεται το μισό περίπου ενός κυκλικού πύργου απο την αρχική οχύρωση του λιμανιού ,κατασκευασμένο απο τους Γενοβέζους στις αρχές του 13 αιώνα.
Ο πύργος ενσωματώθηκε στις μεταγενέστερες οχυρώσεις .Στη συνέχεια του πύργου υπάρχει ο ναός και η μονή του San Salvatore.Απέναντι σώζεται η πυριτιδαποθήκη ,η οποία στεγάζει σήμερα το εργαστήριο συντήρησης αρχαιοτήτων.

Τμήματα των επιπρομαχώνων κατεδαφίστηκαν ,και με τα υλικά αυτά επιχωματώθηκε η τάφρος το 1911.Οι επιχωματάσεις επέφεραν την πλήρη αλλοίωση του τμήτος αυτου των οχυρώσεων.

Ένα από τα πολλά φημισμένα ξενοδοχεία του ΕΟΤ Ξενία στεκόταν πάνω στη Δυτική Τάφρο των Ενετικών τειχών της πόλης των Χανίων μέχρι το 2006, όταν και αποφασίστηκε η κατεδάφιση του ιστορικού ξενοδοχείου με σκοπό την ανάδειξη της Δυτικής Τάφρου και του εκεί ευρισκόμενου προμαχώνα San Salvatore .

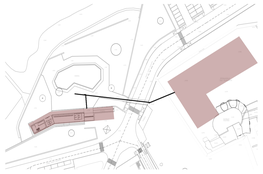

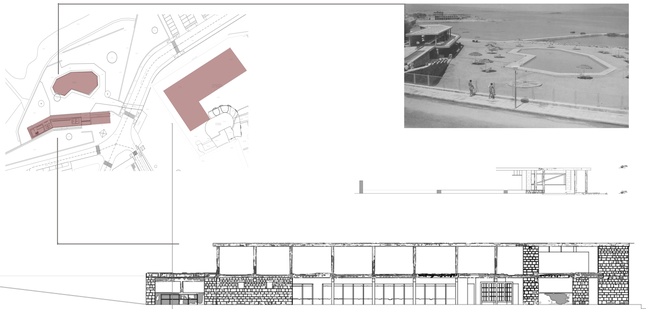

Φωτογραφίες Ξενία

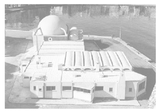

Φωτογραφία υφιστάμενου

Τα δύο κτίρια επικοινωνούσανε με μονοπάτι υπόσκαφο που δεν χρησημοποιείτε πια,και επεκτεινόταν μεχρι το παλιό τείχος όπου υπήρχε τρύπα και σε οδηγούσε κλιμακοστάσιο στο πάνω επίπεδο του προμαχώνα.

Αντίστοιχη περίπτωση Το Λιμενικό Περιπτέρο που είχε κτιστεί τη δεκαετία του 1960 σε επαφή με το τέμενος Κιουτσούκ Χασάν (Ριαλί Τζαμισί) στο παλιό λιμάνι απο τον αρχιτέντονα καραντινό και κατεδαίστηκε

Φωτογραφία κτιρίου Καραντινού,σκτή Τομπάζη,Παλιό Λιμάνι Χανίων

Guseppe Gerola-το έργο του στη Κρήτη.

Συμαντική είναι το έργο του Ιταλού αρχαιολόγου Guseppe Gerola όπου Γύρω στα 1900 στάλθηκε στην Κρήτη από το Ινστιτούτο Επιστημών Γραμμάτων και Τεχνών της Βενετίας, επικεφαλής συνεργείου από ειδικούς, με εντολή να μελετήσει, φωτογραφήσει και καταγράψει τα ενετικά μνημεία της Κρήτης, πριν καταστραφούν από το χρόνο.
Για το σκοπό αυτό παρέμεινε επί διετία στην Κρήτη γυρίζοντας αυτήν από άκρου εις άκρον. Επιστρέφοντας κατόπιν στην Βενετία παρέδωσε τα στοιχεία που είχε συγκεντρώσει Με βάση το υλικό αυτό το Ινστιτούτο εξέδωσε από το 1905-1952, ένα έργο σε πέντε μεγάλους τόμους, με τον τίτλο «Βενετικά Μνημεία εις την νήσον Κρήτην. Το σύνολο του έργου περιλαμβάνει περί τις 1000 φωτογραφίες των πόλεων και των μνημείων της Κρήτης, αρκετούς χάρτες και λιθογραφίες, πίνακες επιγραφών.

Φωτογραφικό υλικό του παλαιού λιμένα Χανίων.

Η αναζήτηση της τοπιακής ταυτότητας στη περιοχή μελέτης -φωτογραφικο υλικό

η απόληξη του παλαιού λιμένα Χανίων καθ ισταται οπτικό όριο,ένα συνεχές διαφορετικών ταυτοτήτων .Έτσι καθλισταται αναγκαία η ομαλλής μετάβαση του πεζού απο το ανατολικό τμήμα του λιμανιού στο βορειοδυτικό τμήμα τη' επέμβασης.

Ανάπτηξη της νέας πρότασης προς τα δυτικά.

Το μεταβατικό τμήμα - φίλτρο της στροφής με ανοιχτή θέα στη θάλασσα.

Η μετάβαση απο την μία ταυτότητα του παλαιού λιμένα στην συνδετήρια με τη νέα χώρα της καινούριας επέμβασης

Η έναρξη της πορείας σηματοδοτείται με την βασική θέαση του πεζού στο τοπόσημο του φάρου.

Όριο αστικού μετώπου -θάλασσας.

όριο τοπιακού φυσικού χώρου -θάλασσας.Προστασία απο το εξωτερικό υγρό στοιχείο.

Η ύπαρξη των βράχων ως στοιχείο σύνθεσης.
Μέσα απο την αέναη εναλλαγή φωτός γεννήθηκε η πανάρχαια πέτρινη αρχιτεκτονική των νησιών μας.Τα βράχια και οι πέτρες πέρνουν μορφή και σχήμα ,αρθρώνοντας τα απέριττα κτίσματα που μας κληροδότησαν οι πολιτισμοι του παρελθόντος

Η ουσία που εμπεριέχει η έννοια του ελάχιστου.Εκεί να βασιστούμε για την δημιουργία της σύγχρονης αρχιτεκτονικής που θα εκφράζει τις σύγχρονες ανάγκες χωρίς να τραυτίζει το τοαίο αλλά θα αποτελεί την αυτονόητη συνέχεια του.Μία αρχιτεκτονική που θα συνδέεται οργανικά με το ανάγλυφο του εδάφους χωρίς να αναμετράται μαζί του.

κείμενο του Τάση Παπαιωάννου.

Η σημασία της στάσης στο χάρο κίνησης ,απαραίτητο στοιχείο για την ενατένιση του τοπιακού χώρου και την ψυχική ευεξία .

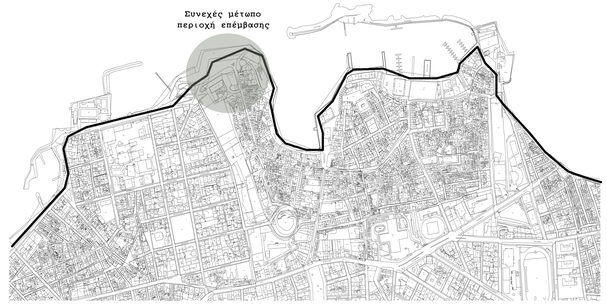
Η πρόταση εντάσει τετοιου τύπου χώρους συσχετιζόμενους εννοιολογικά με τις ακουμπήστρες ,βράχια δεμένα με τη ζωή του χωριού και το χαλαρό επαρχιακό τρόπο βίου.

Οι ακουμπήστρες είναι στην ουσία ένα σύντομο διάλειμα στην καθημερινότητα και συνήθως εντοπιζόταν ως βράχος ή ως τειχία στασης.

Συνεχές μέτωπο περιοχή επέμβασης

Επικράτηση οθομανικής ταυτότητας.

επικράτηση ενετικής ταυτότητας.

Νεότερη επέκταση πόλης

Ζώνη εμπορική-τουριστική

ζώνη κατοίκησης

Ζώνη κατοίκησης -Νέα χώρα.

Η ατμόσφαιρα της περιοχής όπως αυτή αποτυπώνεται χωρικά σε σχέση με το φώς.

Αλμυρίκια

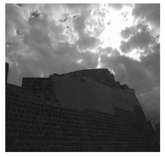

Οι σκαλοσιές στο μνημείο ως στοιχείο σύνθεσης.

Η αντίθεση του φωτός στο όριο δομημένου αδομητου.

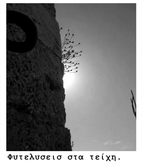
ουρανός- οχυρώσεις

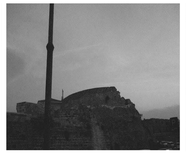
φυσικά φίλτρα

ο βράχος στη θάλασσα.

Φυτελυσεισ στα τείχη.

η φθορα του βραχου απο το νερό.

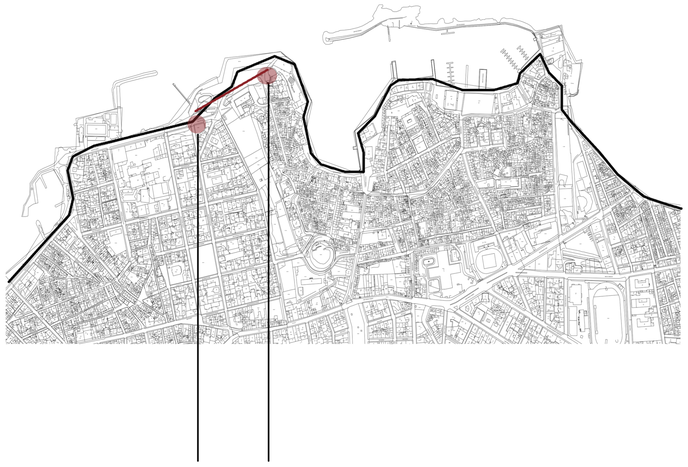

υπάρχοντα μονοπάτια στην περιοχή.

ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΥΜΑΝΣΕΙΣ -ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Υφιστάμενο Ξενία

πυργος Φιρκά

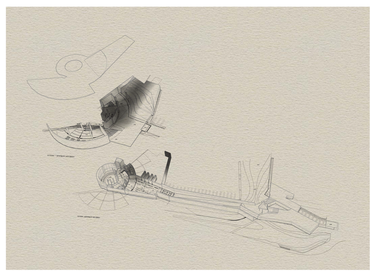

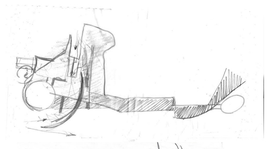
ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΚΤΙΡΙΑΚΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

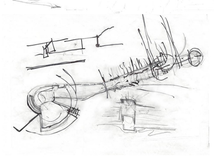
Η δημουργία μίας γραμμικής πορείας που θα συνδέει εννοιολογικά και δομικά την ενετική με την αρχιτεκτονική του μοντέρνου ένα διάλογο μεταξύ του παλαιού και του νέου,η οποία θα έχει ώς στόχο την αποκατάσταση την μνήμης των τειχών με τη δημιουργία ενός γραμικού κτιρίου στα όρια του τείχους.με αφορμή την εξωτερική χάραξη που ξεκινάει απο το κτίσμα του Ξενία και φτάνει έως το πύργο του φιρκά.

Το κτίριο έρχεται να διαμορφώσει μία ήπια επέμβαση υπόσκαφη ,προκειμένου να λειτουργγήσει ο χώρος ως κόμβος σύνδεσης κτιριολογικα κια ενοποίησης τοπολογικα εννοποιώντας την περιοχή της νέας χώρας με το παλιό λιμάνι.

Σκίτσα διερεύνησης -διαχείρισης μετώπων κινήσεων

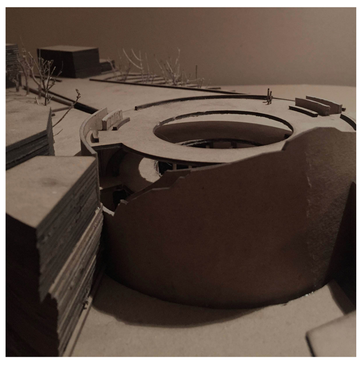

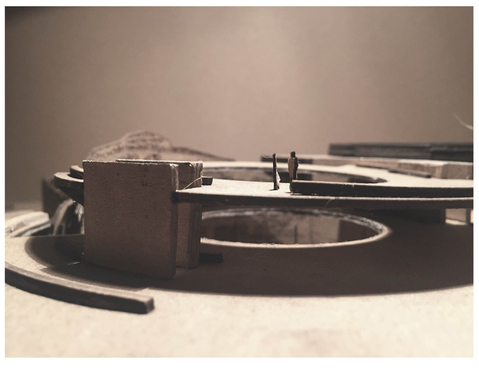

Φωτογραφίες μακέτας

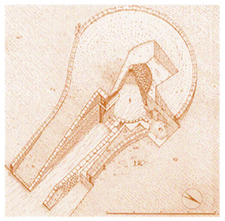

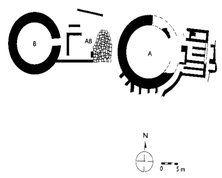

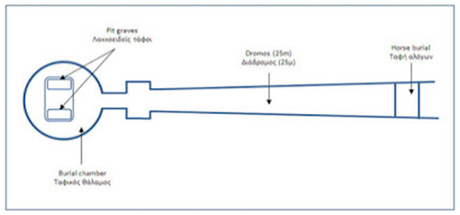
ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ -ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

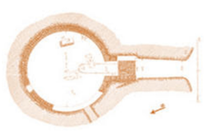
Ο πύργος του φιρκά έχει ενετικές αναφορές καθώς και το περίπτερο του ξενία ως δείγμα μοδντερνας αρχιτεκτονικής .

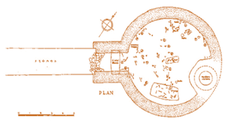
Επομένως σε αρχιακη έρευνα που πραγματοποιήθηκε προκειμένου να δημιουργηθει ένας χώρος που να έχει αναφορες ελληνικής αρχικτεκτονικής σε κρητικό έδαφος ,και σε δειγματα αρχιτεκτονικής σχετικά με κυκλικες και γραμμικές δομές ,προέκυψε υλικό ικανό να συσχετιστει με το κτιριο και να επιτευχθει αυτος ο στόχος

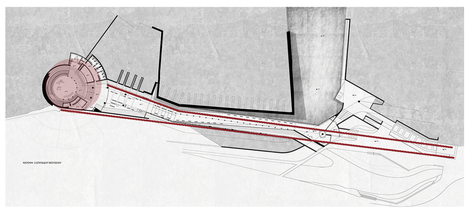

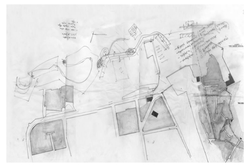

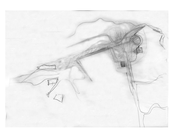

Η καταγωγή των θολοτών τάφων

Αποτελεί ως σήμερα κάτι ανοιχτό στην αρχαιολογική έρευνα .Κατα τον Vermeule πρόκειται για την αυτοχθονα τάση των μυκηναίων προς τα κυκλικά οικοδομήματα με αναφορές στη Κρητη.Το πιθανότερο όμως είναι πως κατάγονται απο τους κυκλικούς τάφους της Μεσσάρας στη κρήτη.Οι τάφοι της Μεσσάρας που χρονολογούνται στην Πρωτομινωική περίοδο και χρησιμοποιήθηκαν για πολλες γενιές ,με μεγάλο πάχος τοίχων.

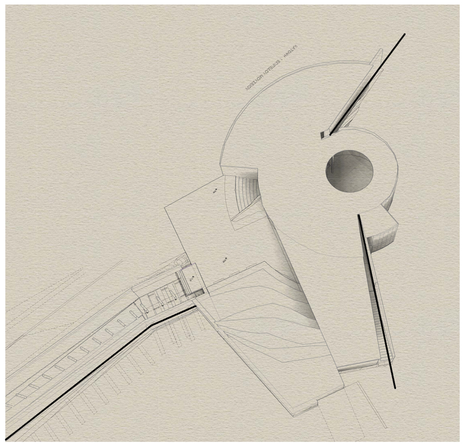

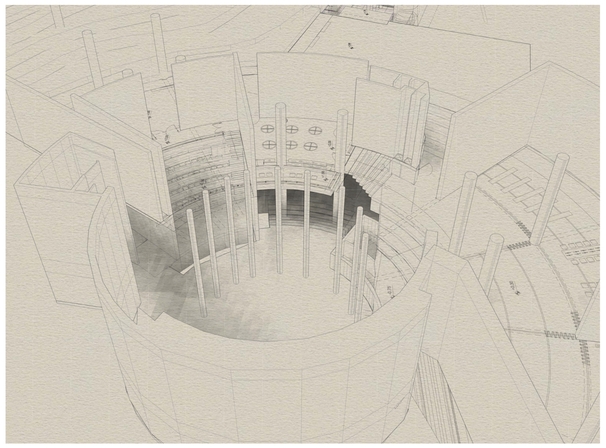

Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΜΕ ΤΟ ΤΕΙΧΟΣ

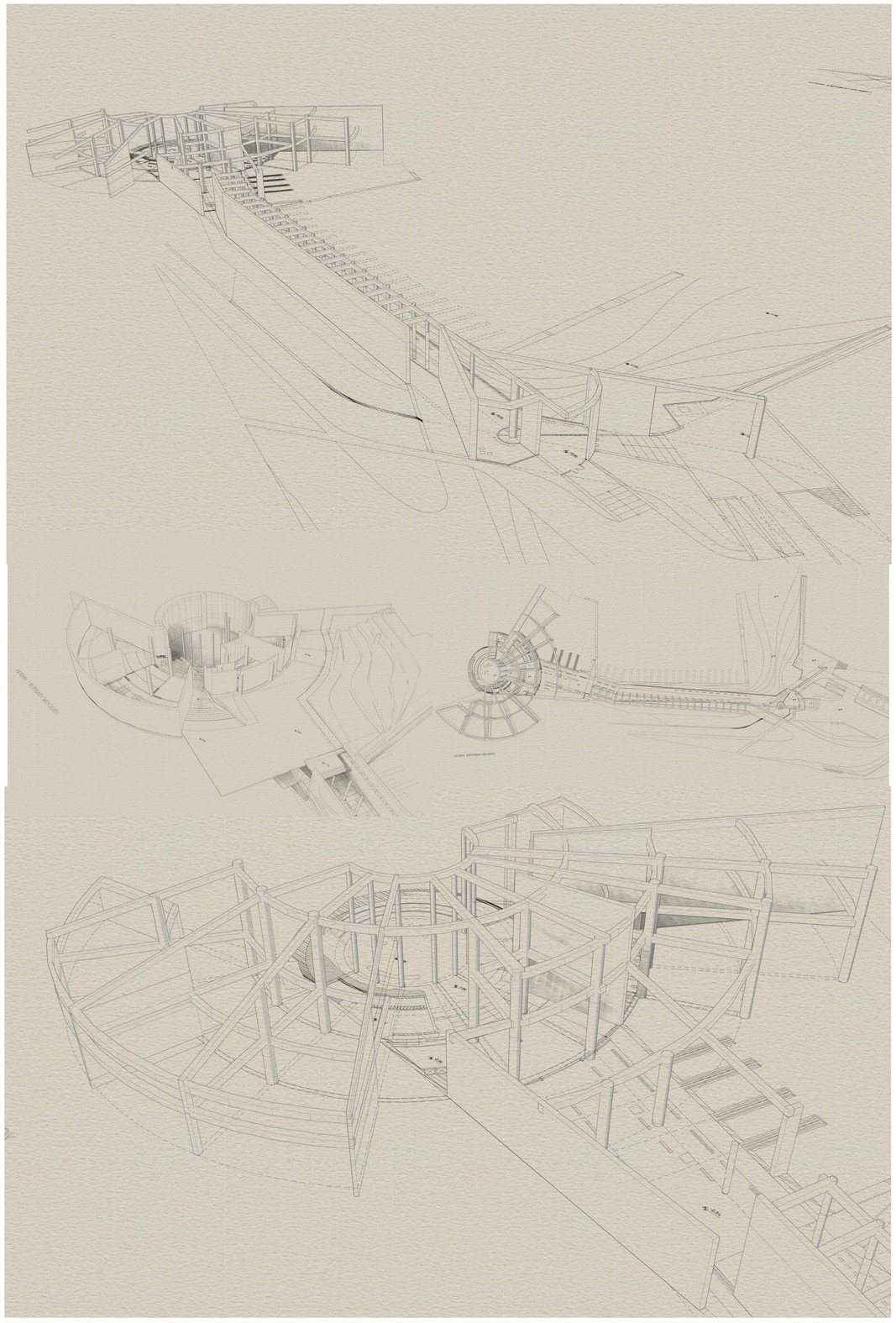
Το κτίριο δεν ακουμπάει στο τείχος με στόχο να ξεχςρίζει το παλιο απο το νέο και να δημιουγείτε ένα όριο φωτός.

Ο δομικός σκελετός του κτιρίου έιναι έτσι δομημένος ώστε να διαμορφώμεται κάναβος με ακτίνες προν τον πύργο του Φιρκά.

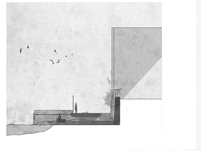
Όσον αφορα την μορφολογία του δομικούσκελετού είναι έτσι δομημένος ώστε οι λεπτες κολώνες να βρίσκονται όπου το τείχος εμφανίζεται στο εσωτερικό του κτιρίου και οι μεγαλύτερης διατομής στους χώρους του νέου.

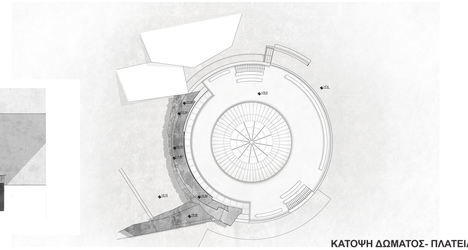
ΣΧΕΔΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

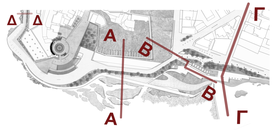
MASTERPLAN_ ΚΛ. 1/500

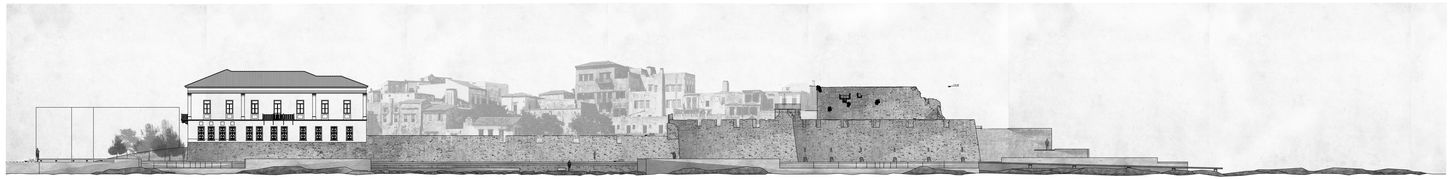

ΤΟΜΗ Δ_ ΚΛ. 1/200

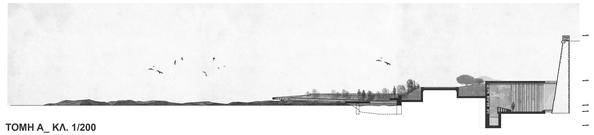

ΚΑΤΟΨΗ ΔΩΜΑΤΟΣ- ΠΛΑΤΕΙΑ_ ΚΛ. 1/200

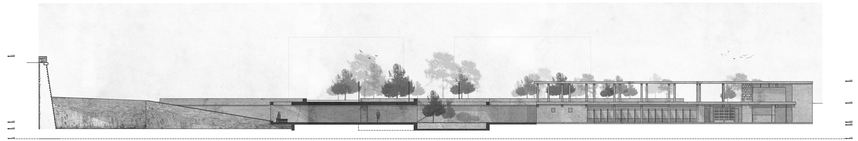

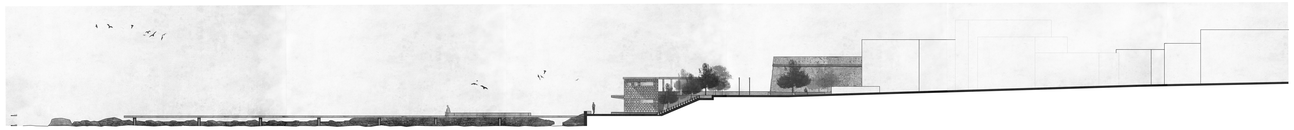
ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ_ ΚΛ. 1/200

ΤΟΜΗ Α_ ΚΛ. 1/200

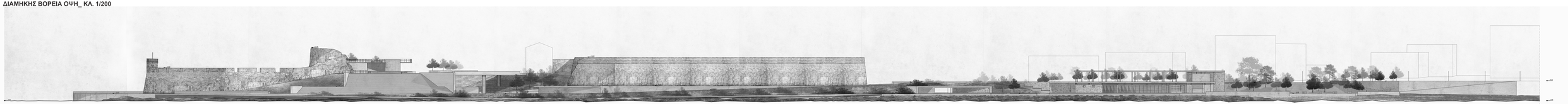

ΤΟΜΗ Β_ ΚΛ. 1/200

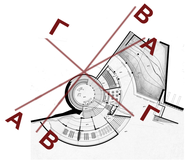
ΤΟΜΗ Γ_ ΚΛ. 1/200

ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΒΟΡΕΙΑ ΟΨΗ_ ΚΛ. 1/200

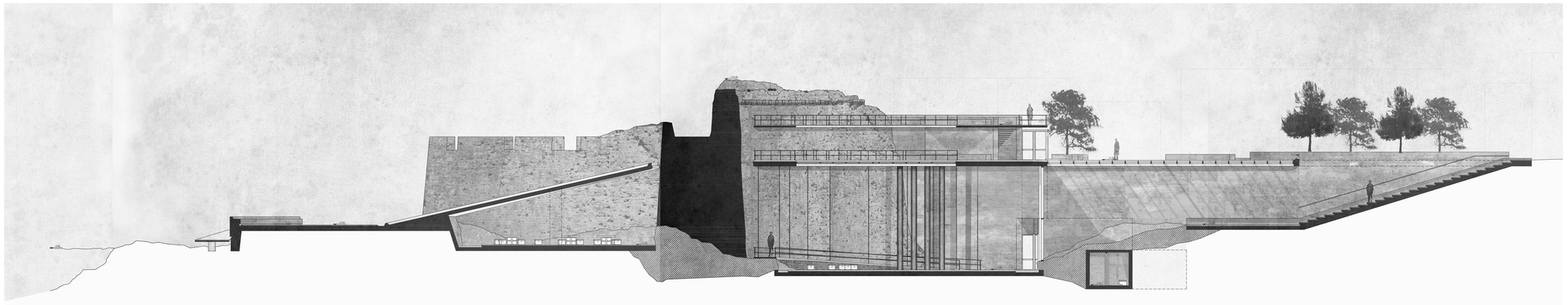

ΤΟΜΕΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ_ ΚΛ. 1/100

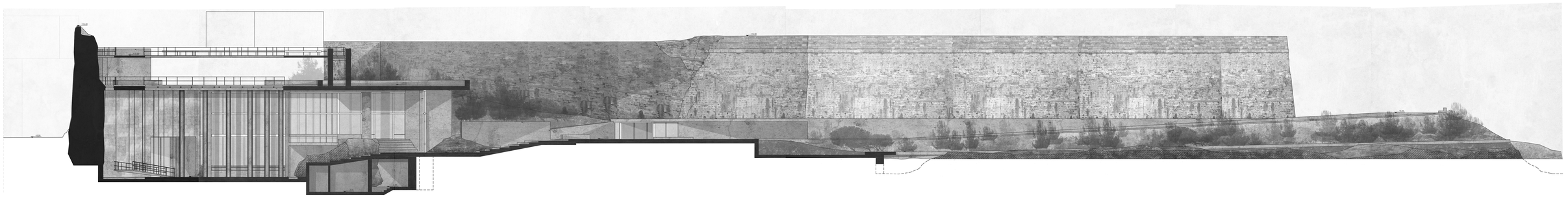

ΤΟΜΗ Α_ ΚΛ. 1/100

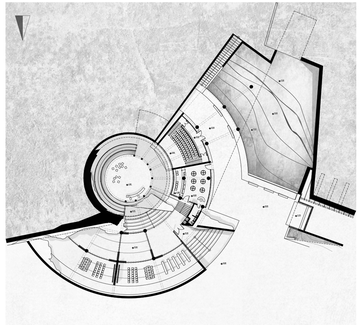

ΤΟΜΗ Β_ ΚΛ. 1/100

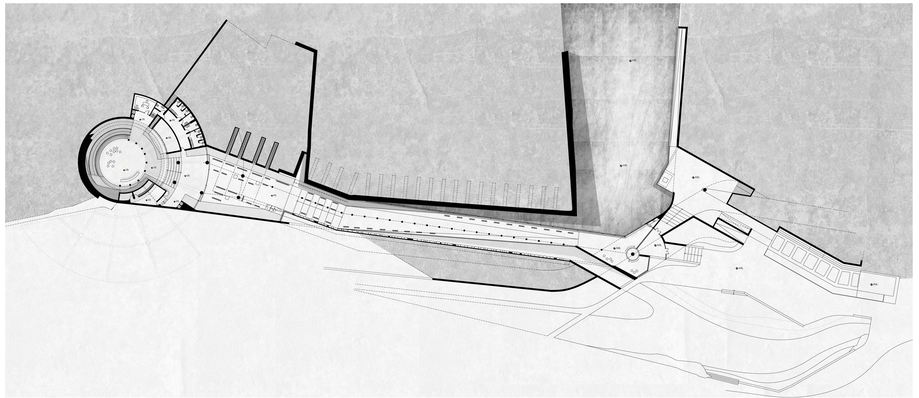

ΤΟΜΗ Γ_ ΚΛ. 1/100

ΚΑΤΟΨΕΙΣ- ΤΟΜΕΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ_ ΚΛ. 1/200

ΚΑΤΟΨΗ 1ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ_ ΚΛ. 1/200

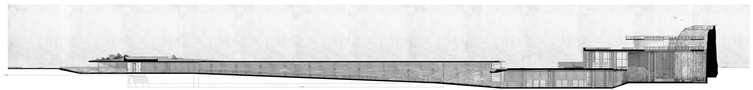
ΚΑΤΟΨΗ 2ου ΕΠΙΠΕΔΟΥ_ ΚΛ. 1/200

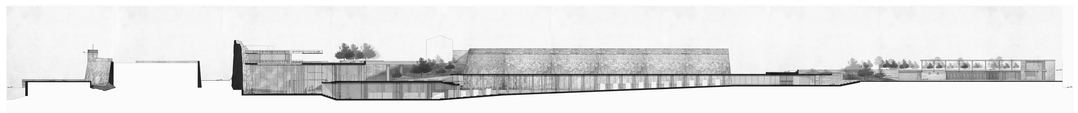
ΤΟΜΗ Α_ ΚΛ. 1/200

ΤΟΜΗ Γ_ ΚΛ. 1/200

ΤΟΜΗ Β_ ΚΛ. 1/200

ΤΟΜΗ Δ_ ΚΛ. 1/200